

Prof. dr hab. Renata Marzec
Dziedzina- sztuki muzyczne
Dyscyplina-instrumentalistyka
Akademia Muzyczna
im.F.Nowowiejskiego w Bydgoszczy

Bydgoszcz, 21.08.2018 r.

Akademia Muzyczna w Krakowie
Dziekan Wydziału Instrumentalnego
wpłynęło dnia 2018-09-18
nr ..... zał. ....
mgr Małgorzata Krowicka

RECENZJA

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna w Krakowie, Wydział Instrumentalny. Pismo z dnia 6-go czerwca 2018 roku, informujące o wyznaczeniu mnie przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów recenzentem komisji habilitacyjnej do oceny osiągnięć Pani dr Justyny Dudy-Krane (BCK – VII-L6461/18). Do zlecenia została dołączona dokumentacja złożona przez Habilitantkę:

1. Dokumentacja dorobku w formie papierowej i elektronicznej
2. Płyta CD ze wskazanymi dziełami artystycznymi.
3. Decyzja CK w sprawie powołania Komisji Habilitacyjnej z dnia 9 maja 2018 r.

Dane Habilitanki:

- studia wyższe na wydziale instrumentalnym w Akademii Muzycznej w Krakowie ukończone z wyróżnieniem w roku 1997
- w latach 1996-2004 studia kameralne w Staatliche Hochschule für Musik oraz studia w klasie skrzypiec prof. Wilhelma Mechlera.
- w latach 1998-1999 uczestniczenie wraz z członkami kwartetu Dafo w kursach mistrzowskich w Accademia Musicale Chigiana w Sienie pod kierunkiem prof. Piero Farulli
- uzyskanie stopnia doktora sztuk muzycznych w 2011 roku.
- od 2008 roku zatrudnienie w Akademii Muzycznej w Krakowie na stanowisku adiunkta w Katedrze Kameralistyki
- od 2010 roku praca w orkiestrze Symfonia Cracovia.
- od 1993 roku działalność artystyczna w kwartecie Dafo.

Ocena Autoreferatu.

Autoreferat stanowi w mojej ocenie dość istotną część dokumentacji ponieważ jest rodzajem indywidualnej wypowiedzi, komentarza i refleksji w zakresie swoich zawodowych pasji, dotychczasowej drogi artystyczno-naukowej oraz dalszych w tym kierunku planów. W obecnej sytuacji prawnej, kiedy wielokrotnie Habilitant nie jest oficjalnie proszony na rozmowę podczas obrad Komisji i nawet już po zakończeniu tychże obrad nie wykazuje chęci spotkania się i członkami Komisji, Autoreferat stał się niestety jedyną formą pobieżnego zapoznania się z nim jako indywidualną osobowością artystyczną, która akurat w dziedzinie sztuk jest bardzo istotna.

Habilitantka w swoim Autoreferacie wskazała Akademię Muzyczną w Krakowie jako miejsce, w którym grono pedagogów w znacznym stopniu zaważyło na jej dalszej drodze artystycznej : (cyt.)„Jestem absolwentką Akademii Muzycznej w Krakowie, którą ukończyłam z wyróżnieniem w 1997 roku i w której w 2011 uzyskałam stopień doktora nauk muzycznych. Dzięki znakomitym dydaktykom zdobyłam w „mojej” Akademii bogatą wiedzę potrzebną instrumentalistom. Współpraca z pedagogami Akademii Muzycznej w Krakowie miała dla mnie duże znaczenie i była inspiracją do podjęcia pracy naukowej. Sprawiała także, że dziś pragnę tę pracę kontynuować, a swoją wiedzę muzyczną –przez wiele lat wzbogacaną dzięki kontaktom z najwybitniejszymi instrumentalistami świata –przekazywać młodym muzykom. W związku z tym, że to właśnie pedagogom Akademii Muzycznej w Krakowie tyle zawdzięczam, ośmielam się wskazać do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego właśnie tę uczelnię”. Ta jedyna informacja o macierzystej uczelni nie zaspakaja ciekawości recenzenta, do której przyzwyczyli mnie poprzednie habilitacyjne autoreferaty. W tym kontekście pytanie wywołuje również cudzysłów w określeniu „mojej” Akademii, skoro Habilitantka nie wymienia konkretnych pedagogów, z którymi współpraca miała rzekomo duże znaczenie i stanowiła inspirację do pracy naukowej. Niestety nie tylko z Autoreferatu ale i z przedstawionej dokumentacji nie mogłam się dowiedzieć pod jakim kierunkiem pani dr Justyna Duda-Krane ukończyła w klasie skrzypiec studia magisterskie w krakowskiej Akademii Muzycznej. W Autoreferacie pominięta jest również dość istotna w mojej ocenie droga do stopnia doktora sztuk (Habilitantka pisze niestety o stopniu doktora nauk muzycznych). Również w tym przypadku pominięta jest osoba Promotora. Ośmielam się o tym wspomnieć ponieważ jest to pierwszy przypadek w moim dorobku recenzenta habilitacji, gdzie Autoreferat takich refleksji nie zawiera.

Autoreferat obejmuje natomiast opis form dokształcania się na studiach zagranicznych pod kierunkiem członków kwartetu Melos. Wyróżniony jest prof. Wilhelm Melcher –prymariusz kwartetu Melos (ukończone z wyróżnieniem), u którego Pani Justyna Duda-Krane podkreśla indywidualne studia w grze na skrzypcach.

W znaczącej części autoreferatu Habilitantka nie opisuje przebiegu indywidualnej drogi artystycznej lecz charakteryzuje rozwój kariery kwartetu Dafo.

W kwestii pracy dydaktycznej Pani Justyna Duda-Krane dzieli się następującymi poglądami : „Będąc przekonaną, że najlepszą drogą do kształcenia instrumentalistów jest droga poprzez muzykę kameralną, w tym kwartet smyczkowy, staram się przekonywać młodych muzyków o słuszności wyboru tej drogi oraz propagować ją, wykorzystując własne doświadczenia”...

Przyznam, że nie mogę się zgodzić z aż taką jednoznaczną opinią ponieważ biorąc pod uwagę choćby kameralne sukcesy Habilitantki, nie byłyby one możliwe gdyby nie cały proces indywidualnego kształcenia muzycznego w dziedzinie solowej gry skrzypcowej. Poziom kształcenia w kameralistyce bazuje bowiem w dużym stopniu na wzbudzeniu potrzeby nieustannej weryfikacji i doskonalenia indywidualnego warsztatu wykonawczego. Sukcesy w szeroko rozumianym wykonawstwie kameralnym nie biorą się z kameralistyki expressis verbis. U podstaw osiągnięć w tej dziedzinie (od wieków dawnych) leży indywidualny rozwój wykonawcy w zakresie doskonalenia warsztatu opartego na wirtuozowskim repertuarze swojego instrumentu, który prowokuje do kształtowania wysokiej jakości interpretacji. Jedynie z takim arsenalem umiejętności można uczestniczyć w prawdziwej artystycznej kameralistyce, która może przynosić nie tylko symbiotyczne ale mutualistyczne rezultaty .

Żałuję, iż Autorka nie pokusiła się o osobisty komentarz do muzyki zarejestrowanej na płycie przedstawionej do oceny jako osiągnięcie artystyczne. Możliwość wniknięcia i ożywienia kompozytorskich arcydzieł jest przywilejem wykonawców. Dla większości z nich stanowi to również niepowtarzalną okazję do osobistych eksploracji i wniosków. Przedstawione do oceny niezwykle arcydzieło kameralne H. M. Góreckiego zostało w Autoreferacie w tym zakresie pominięte.

Autoreferat oceniam jako przeciętny z powodu wymienionych przeze mnie brakujących treści.

Ocena działalności artystycznej.

Habilitationka przedstawiła za okres 7 lat działalności (od przewodu doktorskiego) 57 koncertów w znaczącej części rzetelnie opisanych i udokumentowanych. Z wykazu moje wątpliwości budzą jedynie 2 wydarzenia:

-„Koncertowe wykonanie egzaminów studentów klasy kameralistyki (2017-06-10)” gdzie Pani Justyna Duda-Krane uczestniczy podczas studenckiej sesji egzaminacyjnej jako altowiolistka – bardzo doceniam tę aktywność pedagogiczną i zaangażowanie ale przy tak bogatym dorobku koncertowym ten rodzaj „sztukowania” jest w mojej ocenie zupełnie niepotrzebny.

-Koncert „Mosty 2” (2017-12-02) –szerokie spektrum kompozytorów i wykonawców oraz sposób przedstawienia tego wydarzenia pozwala mi jedynie przypuszczać jaki był udział Habilitationki w tym koncercie.

Na podstawie całokształtu zestawienia wyłania się postać skrzypaczki-kameralistki, która już od czasu studiów zogniskowała swoje muzyczne pasje na kameralistyce związanej wokół jednego zespołu – kwartetu smyczkowego Dafo. Niekwestionowane osiągnięcia tego zespołu zasługują na wysokie oceny i uznanie w dziedzinie kameralistyki a Pani Justyna Duda-Krane ma w tym swój istotny udział. Świadczy o tym sporządzony przeze mnie spis wykonanego repertuaru kameralnego, który wyłoniłam z dokumentacji.

- 1.P.Szymański- Through the Looking Glass III
- 2.P.Szymański – Compartment 2
- 3.P.Moss- Maillons na klawesyn i kwartet smyczkowy
- 4.W.A.Mozart – Kwartet Smyczkowy B-dur KV 458
- 5.W.A. Mozart – Kwintet smyczkowy g-moll nr 4 KV 516
- 6.W.A.Mozart –Divertimento F-dur KV 138
- 7.L.van Beethoven – Kwartet smyczkowy nr 12 Es-dur op.127
- 8.E.Schulhoff- Pięć utworów na kwartet smyczkowy
- 9.D.Szostakowicz- IX Kwartet smyczkowy Es-dur op.117
- 10.D.Szostakowicz – VIII Kwartet smyczkowy c-moll op.110
- 11.M.Stachowski – Musica festeggiante na kwartet smyczkowy (1995)

- 12.K.Pederecki – Kwartet smyczkowy nr 1
- 13.K.Pederecki – Kwartet smyczkowy nr 2
- 14.K.Pederecki – Kwartet smyczkowy nr 3
- 15.K.Pederecki – Kwartet na klarnet i trio smyczkowe
- 16.K.Pederecki – Capriccio na obój i 11 instrumentów smyczkowych
- 17.K.Pederecki – Kwintet smyczkowy nr (2013)
- 18.W.Lutosławski – Kwartet smyczkowy
- 19.G.Verdi – Kwartet smyczkowy e-moll
- 20.A.Piazzolla – Four for Tango
- 21.H.M. Górecki – „Już się zmierzcha”, Kwartet smyczkowy op.62
- 22.H.M.Górecki – III Kwartet smyczkowy op.67
- 23.Z.Bujarski – Kwartet na jesień
- 24.P.Czajkowski – I kwartet smyczkowy D-dur op.2
- 25.Seungeun Lee- Melting Crystal na flet, klarnet i trio smyczkowe
- 26.S.Yabuta – Edge na kwartet smyczkowy (1983)
- 27.J.Brahms- Kwintet klarnetowy h-moll op.115
- 28.J.Brahms – Kwintet fortepianowy f-moll op.34
- 29.K.Meyer – Kwintet klarnetowy op.66
- 30.F.Schubert- Kwartet smyczkowy „Śmierć i Dziewczyna”
- 31.F.Schubert- Kwintet C-dur op.163
- 32.R.Schumann- Kwintet fortepianowy Es-dur op.44
- 33.A.Panufnik – Kwartet smyczkowy nr 2
- 34.A.i R. Panufnik – Modlitwa do Matki Boskiej Skępskiej
- 35.B.Bartok – II Kwartet smyczkowy op.17
- 36.B.Bartok – Divertimento na orkiestrę smyczkową
- 37.A.Part – Psalm na kwartet smyczkowy (1991/1993)
- 38.A.Webern – Kwartet smyczkowy „Langsamer Satz”
- 39.M.Weinberg – Kwintet fortepianowy op.18
- 40.A.Schonberg – Oda do Napoleona Bonaparte na fortepian, kwartet smyczkowy i recytatora
- 41.P.Mykietyń- Ładnienie na baryton, klawesyn w stroju mikrotonowym i kwartet smyczkowy

42.K.Szymanowski – Kwartet smyczkowy nr 2 op.56

43.S.Kisielewski –Kwartet smyczkowy (1935)

44.G.Bacewicz- Kwartet smyczkowy nr 4

45.S.Gubaidulina – Kwartet smyczkowy nr 2

46.G.Martucci – Kwintet fortepianowy C-dur op.45

Utworky te obejmują w minimalnym zakresie arcydzieła muzyki klasycznej oraz „mistrzowskich romantyków”. Rodzaj literatury kameralnej oraz częstotliwość wykonywania poszczególnych dzieł wskazuje jednoznacznie na preferencję stylistyczną Pani Justyny Dudy ukierunkowaną na wiek XX i XXI. Bardzo wspieram takie idee i sama w nich uczestniczę dokonując od lat prawykonania dzieł skomponowanych na wiolonczelę solo, w duetach lub większym zespole kameralnym. Jednak będąc jednocześnie pedagogiem należy zawsze pamiętać o odwoływaniu się do muzycznych źródeł ubiegłych epok i w równym stopniu poszerzać repertuar stanowiący tzw. żelazny wymiar umiejętności każdego instrumentalisty, zarówno solowego jak i kameralnego.

Należy podkreślić, iż działalność artystyczna Pani Justyny Dudy –Krane w ramach kwartetu Dafo obejmuje koncerty podczas renomowanych festiwali i imprez muzycznych zarówno w Polsce i za granicą na wielu prestiżowych salach koncertowych. Aktywność ta wyróżniana była licznymi nagrodami a współwykonawcami scenicznymi kwartetu byli artyści najwyższej próby co świadczy o niekwestionowanym uznaniu jakim cieszy się w/w zespół.

Kierowanie międzynarodowymi i krajowymi projektami badawczymi oraz udział w takich projektach.

W ramach zbioru koncertów, w których Habilitantka uczestniczyła jako wykonawca wyliczone są ponownie wcześniej już opisane imprezy:

- Wystawa rękopisów utworów Krystyny Moszumańskiej-Nazar i Marka Stachowskiego (2011.11.28)
- Cykl prezentacji edukacyjnych w 100 rocznicę urodzin Witolda Lutosławskiego organizowany przez Europejskie Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego (2013.10.21)
- Dni Muzyki: „Emigranci- Panufnik, Zarębski (2014.05.27) –AM Kraków
- Dni Muzyki: „Inspiracje, interpretacje, improwizacje”(2015.04.24)- AM Kraków
- Peter Buk i Jego absolwenci- (2016.04.10)- AM Kraków
- Stefan Kisielewski – koncert monograficzny (2016.11.20)-AM Kraków

Nagrody:

Z przedstawionego wykazu wyodrębniłam te, które Habilitantka otrzymała po uzyskaniu ostatniego awansu, czyli od 2011 roku.

Nagrody dla Kwartetu Dafo:

- „Supersonic Pizzicato” International Classical Music Awards za płytę Penderecki String Quartet, String Trio, Clarinet Quartet, DUX 2011
  - Fryderyk 12 oraz Złota Płyta za CD/DVD Live Łukaszewski&Bembinow; Kolędy i Pastorałki
- Indywidualne nagrody Rektora Akademii Muzycznej w Krakowie w roku 2011 i 2013.

Działalność dydaktyczna i osiągnięcia pedagogiczne w kameralistyce:

Kursy :

- Kameralnie na małym Wawelu- prowadzenie kursu zorganizowanego przez Koło Kameralistów Akademii Muzycznej w Krakowie (20-21.05.2016)
- Luśławicka Orkiestra Talentów- prowadzenie sekcji skrzypiec podczas warsztatów orkiestrowych przygotowany przez Europejskie Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego (2015 i 2016).

Nagrody zespołów studenckich na konkursach:

- Międzynarodowy Kurs Obersdorfer Musicsommer (2012) - Nagroda dla Najlepszego Zespołu Kameralnego dla wykonawców: E.Pogoda, B.Miglej, N.Gajownik, J.Gajownik.
- Turniej Kameralny w Trzech Odslonach –Akademia Muzyczna w Bydgoszczy (2014), I miejsce w Grupie C dla kwartetu w składzie: A.Daszkiewicz, N.Gajownik, J.Snakowski, J.Gajownik.
- VI Concorso Musicale Citta di Filadelfia ;Włochy (2014), I miejsce w kategorii duety: D.Olszewska-K.Kalinowska.
- Turniej Kameralny w Trzech Odslonach –Akademia Muzyczna w Bydgoszczy (2015), II miejsce dla kwartetu Cracofonia String Quartet w składzie: A.Daszkiewicz, N.Gajownik, J.Snakowski, J.Gajownik.
- Międzynarodowy Konkurs Interpretacji Muzycznej, Michałowice (2016) I miejsce dla „The Torrence Trio” w składzie: A. Nowak, A.Mętel, S.Hejnowska.

Jako członek Jury miałam okazję oceniania jednego z wymienionych zespołów i mogę z pełną świadomością potwierdzić ich wysoki poziom artystyczny w zakresie interpretacji faktury kameralnej. Byli to również znakomici instrumentalisci pod względem indywidualności wykonawczej.

Ponadto Habilitantka wymieniła wymiar godzin w poszczególnych latach pracy od 2011/2018 do 2017/2018 oraz fakt przygotowania studentów do udziału w 3 prestiżowych koncertach. Trudno to jednak zaliczyć jako szczególne osiągnięcie ponieważ przygotowywanie studentów do różnego rodzaju wydarzeń i koncertów należy do obowiązków pedagoga akademickiego.

Ocena wskazanego osiągnięcia artystycznego.

Dzieło artystyczne : H.M. Górecki –III Kwartet smyczkowy op.67 „...pieśni śpiewają” zarejestrowane na CD i wydane przez firmę DUX w 2017 roku.

Współwykonawcami są:

Danuta Augstyn –II skrzypce , Aneta Dumanowska –altówka oraz Anna Armatys – wiolonczela.

Tytuł kwartetu sugeruje rodzaj programowości i kierunek rozwiązań sonorystycznych . Wokalizacja faktury inspirowana wierszem Wielimira Chlebnikowa.

To niezwykle dojrzałe, przejmujące i bardzo osobiste dzieło Góreckiego stawia przed wykonawcami wysoką poprzeczkę wymagań w zakresie interpretacji, rozumienia i przeżywania muzyki. W wykonaniu kwartetu Dafo słuchacz otrzymuje obraz dźwiękowy pełen intelektualnego poznania faktury kameralnej oraz sonorystycznego wyrazu, oddającego przekaz stylistycznych intencji kompozytora przetworzony poprzez indywidualne spektrum wyobraźni i wrażliwości wykonawców.

Wiele lat wspólnych doświadczeń koncertowych, багаż zgromadzonej i razem opracowywanej literatury, osiągnane sukcesy, składają się na wysoki poziom artystyczny wykonania powyższego dzieła a Pani Justyna Duda-Krane realizująca partię pierwszych skrzypiec ma w tym swój znaczący udział.

Całość składa się na inteligentną interpretację artystyczną, w którym doceniam następujące elementy:

- duży ambitus dynamiczny części I, znakomita gradacja napięcia oraz przemyślane środki wykonawcze zarówno w zakresie natężenia brzmienia, wibracji i akcentacji. Paleta nastojów dramatyzmu i emocji, od subtelnej, melancholijnej statycznej po przejmujący i gwałtowny „krzyk” instrumentów.
- w część drugiej- homogeniczność brzmieniowa kwartetu jednoznacznie celuje w wydobyć mrocznego nastroju. Habilitantka w swoim przejmującym i rzewnym *cantabile* precyzyjnie i czytelnie operuje wolumenem oraz barwą instrumentu, znakomicie koresponduje z pozostałymi głosami zachowując odpowiednie proporcje dynamiczne.
- część trzecia – charakter ożywiony uwypukla spójne artykulacyjnie brzmieniowe piony. Wartka narracja wzbogacona sugestywnie zaznaczaną zmiennością pulsacyjną.
- w części czwartej ujmuje soczyste brzmienie I skrzypiec dodające całości jaśniejszego kolorytu.
- część piąta podsumowuje całość utworu w czytelnej korespondencji w pracy motywicznej między partiami instrumentów z uwzględnieniem konsekwentnej artykulacji, akcentacji, odpowiedniego wolumenu dynamicznego.

Muzyka kameralna to konstelacja indywidualności a zarazem ich wypadkowa. W tym przypadku bagaż emocji, nastrojów oraz związanych z tym różnorodności środków artystycznego wyrazu świadczą o dojrzałości, wrażliwości oraz profesjonalnych umiejętnościach wykonawców.

Konkluzja :

Przedstawiona dokumentacja Pani dr Justyny Dudy-Krane dotycząca wszystkich istotnych aspektów kształcenia, dokształcania i doskonalenia własnej wiedzy i umiejętności w zakresie sztuki ukazuje obraz artystki skupionej wyłącznie wokół działalności jednego zespołu kameralnego - kwartetu smyczkowego Dafo. Z działalnością tego zespołu, rozwojem kariery i sukcesami utożsamia swoje indywidualne osiągnięcia w zakresie instrumentalistyki. Niewątpliwie działania tegoż zespołu od lat obserwuję i oceniam jako wyjątkowo znaczące w rozwoju polskiej kameralistyki-autonomicznej dyscypliny instrumentalnej. Na część tych sukcesów w sposób znaczący wpłynęła osobowość Habilitantki - dr Justyny Dudy-Krane. W jej działalności artystycznej oraz przedstawionym dziele artystycznym jawią się walory promowania muzyki kameralnej ze szczególnym uwzględnieniem literatury polskiej XX i XXI wieku co przekłada się na efektywny rezonans w upowszechnianiu naszego kulturowego dziedzictwa.

Niniejszym stwierdzam, że osiągnięcia artystyczne i dydaktyczne Habilitantki-Pani dr Justyny Dudy-Krane w wysoce wyselekcjonowanym zakresie kameralistyki kwartetu smyczkowego są znaczące i spełnia ona w tymże zakresie wymagania art. 16 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku (z późn. zmianami) o stopniach naukowych i tytułach oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki, stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego sztuki.

Prof.dr hab. Renata Marzec

